

Innkalling

Møte i Grenlandsrådet 11.januar 2019

Til:	<p><u>Politikere:</u> Halgeir Kjeldal, Heidi Herum, Jon Pieter Flølo Tor Peder Lohne, Arnt Olav Brødsjø, Magnus Straume Jone Blikra, Charlotte Therkelsen Sætersdal, Henriette Fluor Vikre Robin Kåss, Janicke Andreassen, Anne Karin A. Hansen Kjell Abraham Sølverød, Kim Vegard Rekvik, Dag Jøran Myrvang Hedda Foss Five, Erik Næs, Jan Terje Olsen</p> <p><u>Rådmannskollegiet:</u> Tore Marthinsen, Per Wold, Inger Lysa, Jan Sæthre, Ole Magnus Stensrud, Jørn C. S. Knudsen</p> <p><u>Andre:</u> <u>Tillitsvalgte, Fylkespolitikere, ViG</u></p>
Sted:	Kragerø Resort
Tid:	13.00 – 14.00

Tid	Saknr.	Sak
		Åpning av Grenlandsrådet v/leder Tor Peder Lohne
	01/19	Protokoll fra møte i Grenlandsrådet 23.11.2018 Vedlegg 1 Ekspedert ut 06.12.2018
	02/19	Saker fra Grenlandskommunenes innkjøpsenhet Forslag til revidert Skiensmodell
	04/19	Eventuelt

Til sakslista:

01/19 Protokoll fra møte i Grenlandsrådet 23.11.2018

Protokollen følger vedlagt, og er også utsendt til medlemmene 06.desember

Forslag til vedtak: Protokollen godkjennes

02/19 Saker fra Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI)

Forslag til revidert Skiensmodell

Vedlagt følger saksutredning samt utskrift fra kommunenes høringsinnspill i forbindelse med revisjon av reglementet.

Forslaget til Revidert utgave av Skiensmodellen oversendes til forankring i Grenlandsrådet før det sendes til kommunestyrene/bystyrene for behandling.

Forslag til vedtak:

Grenlandsrådet støtter forslaget til revidert utgave av Skiensmodellen – for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping.

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

Møteprotokoll - Grenlandsrådet 23.november 2018

Møtested: Quality Hotel Skjærgården, Langesund
Møtedato: Fredag 23. november 2018

År 2018, den 23. november, holdt Grenlandsrådet møte på Quality Hotel Skjærgården, Langesund under ledelse av leder Tor Peder Lohne

Følgende medlemmer var til stede:

Bamble	Halgeir Kjeldal, Heidi Herum,
Drangedal	Tor Peder Lohne, Arnt Olav Brødsjø, Magnus Straume
Kragerø	Jone Blikra
Porsgrunn	Robin Kåss, Janicke Andreassen, Anne Karin Hansen
Siljan	Kjell Abraham Sølvørød, Dag Jøran Myrvang
Skien	Hedda Foss Five, Erik Næs

Forfall:

Bamble: Jon Pieter Flølo
Drangedal:
Kragerø: Henriette Fluer Vikre, Charlotte Therkelsen Sætersdal
Porsgrunn:
Siljan: Kim Vegard Rekvik
Skien: Jan Terje Olsen

Fra rådmennene deltok:

Bamble: Tore Marthinsen - forfall
Drangedal: Jørn Knudsen
Porsgrunn: Aud Fleten for Per Wold
Siljan: Jan Sæthre
Skien: Ole Magnus Stensrud
Kragerø: Inger Lysa

Telemark Fylkeskommune: Hans Edvard Askjer

Tillitsvalgte: Sjur Ole Taule (Unio), Terje Nygaard (LO), Arvid Svendsen (Hovedverneombud)

Protokollfører: Marit Semb, Bystyresekretariatet Skien kommune

Saknr.	Sak
	Oppstart og åpning av Grenlandsrådet Leder ønsket velkommen til møte i Grenlandsrådet og det kom ingen merknader til innkallingen.

	<p>Representantskapsmøte Vekst i Grenland IKS Dokumentene ble utsendt fra ViG 26.oktober 2018</p> <p>Protokoll fra dette sendes direkte ut fra Vig.</p> <p>I møtet ble det informert om prosjektene Nasjonalt kompetansesenter for helse og miljø og Helseinnovasjon Telemark.</p>												
Saknr.	Sak												
12/18	<p>Møteplan for Grenlandsrådet 2019</p> <table> <tr> <td>10 – 11. januar</td> <td>Kragerø</td> <td>Fra 10.00 dag 1 t.o.m. lunsj dag 2</td> </tr> <tr> <td>26. april</td> <td>Drangedal</td> <td>09.00 – 15.00</td> </tr> <tr> <td>30. august</td> <td>Skien</td> <td>09.00 – 15.00</td> </tr> <tr> <td>22. november</td> <td>Porsgrunn</td> <td>09.00 – 15.00</td> </tr> </table> <p>Vedtak: Forslag til møteplan for 2019 ble godkjent.</p>	10 – 11. januar	Kragerø	Fra 10.00 dag 1 t.o.m. lunsj dag 2	26. april	Drangedal	09.00 – 15.00	30. august	Skien	09.00 – 15.00	22. november	Porsgrunn	09.00 – 15.00
10 – 11. januar	Kragerø	Fra 10.00 dag 1 t.o.m. lunsj dag 2											
26. april	Drangedal	09.00 – 15.00											
30. august	Skien	09.00 – 15.00											
22. november	Porsgrunn	09.00 – 15.00											
13/18	<p>Aktuelle regionale saker/orienteringer <u>Status saker i Grenlandssamarbeidet</u></p> <p>a) referat fra ordførermøtene 23.08 og 31.10 Vedtak: Referatene tas til orientering.</p> <p>b) ansettelse av ny regionrådssekretær Leder orienterte om ansettelsesprosessen og ny regionrådssekretær tiltrer stillingen 2. januar.</p> <p>Robin Kåss tok opp organiseringen og plassering av sekretæren og viste til tidligere vedtak i Grenlandsrådet og samlokalisering med ViG.</p> <p>Vedtak: Etter en debatt hvor det ble vist til at sekretæren f.t. er ansatt i Skien ble saken tatt til etterretning.</p>												
	<p>Regionreformen v/Fylkesmann Per Arne Olsen Påtroppende fylkesmann for Vestfold og Telemark Per Arne Olsen orienterte. Signaliserte at han ønsket å ta kontakt med hver enkelt kommune for å avtale et møte.</p>												
	<p>Grenlandsrådets samling 10.- 11.januar 2019 Forventninger og innspill til samlingen. Tema: Revitalisering av Grenlandssamarbeidet Innspillene samles og vil være utgangspunkt for forberedelsene til samlingen. Fra 10.00 dag en tom lunsj dag 2. Sted Kragerø Resort</p> <p><u>Det kom følgende innspill til samlingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vitalisering, mulig samarbeid med kommuner i Vestfold innen fag og områder. Hva kan vi få ut av den nye regionen og samarbeid. • Hvordan trenger Grenland å løftes opp og fram • Diskutere ny ATP-Grenland da gjeldende plan er for gammel • Bruke tid på å bli kjent med de andre kommunene og hva de er opptatt av. • Plukke ut næringer som vi kan ha fokus på og som kan skape arbeidsplasser. Kan Vestfold inviteres til å komme med innspill fra sin side • Hvorfor har noen prosjekter strandet • Diskutere handlingsplanen for Grenlandssamarbeidet 												
14/18	<p>Saker fra Grenlandskommunenes innkjøpsenhet</p> <p>a) Nytt anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene b) Status Skiensmodellen</p>												

	<p>Daglig leder GKI Anette Wessel Gerner orienterte.</p> <p>a) Halgeir Kjeldal ba om at pkt. 7 i vedtaket fra Bamble vurderes og at det kommer en sak tilbake.</p> <p>Jan Sæthre som sitter i styret for GKI anmodet om at styret vurderer dette først og kommer tilbake til Grenlandsrådet med svar og om hvor mye ressurser dette trenger.</p> <p>Vedtak: Anmodningen fra Sætre ble enstemmig vedtatt.</p> <p>b) Anette Wessel Gerner orienterte om at arbeidsgruppen er snart ferdig med arbeidet med revisjon av Skiensmodellen og saken kan behandles på møtet i Grenlandsrådet i januar.</p>
<p>15/18</p>	<p>Eventuelt</p> <p>De tillitsvalgte satte pris på å bli invitert til Grenlandsrådet og de ønsket å være tilstede på møtene fremover. Har tanker om samarbeidet fra vernetjenesten og tillitsvalgte for å skape relasjoner.</p> <p>Straume: Nettsiden til Grenlandsrådet er ikke oppdatert og det bør det gjøres noe med.</p> <p>Svar: Den nye regionrådssekretæren kommer til å følge opp dette når han tiltrer på nyåret.</p>

Saksutredning forslag til revidert Skiensmodell

Forslag til vedtak

Grenlandsrådet støtter forslaget til revidert utgave av Skiensmodellen – for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping.

Bakgrunn for saken

Skiensmodellen – for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping er vedtatt i alle de seks Grenlandskommunene; Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien. Vedtatte modell ble anbefalt av Grenlandsrådet 9. juni 2017 og deretter behandlet i de seks kommunestyrene/bystyrene.

Formålet med Skiensmodellen er å motarbeide svart arbeid og sosial dumping og hindre at useriøse og kriminelle aktører får tilgang til kontraktene til Grenlandskommunene. Kommunene har nulltoleranse for svart arbeid og sosial dumping. Grenlandskommunene setter stort fokus på dette området og har gjennom flere år vist at de tar sitt samfunnsansvar på alvor.

Årsaken til oppstart av arbeidet med en revisjon av modellen i 2016 var et ønske om utvikling basert på de erfaringene som kommunene hadde gjort seg de siste årene, samt at modellen ikke lenger samsvarte med gjeldende regelverk. Målsettingen var også å få en felles og likelydende modell for alle kommunene tilknyttet Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI). For GKI var det en utfordring å gjennomføre felles konkurranser for alle seks Grenlandskommunene da kommunene hadde ulike politiske/administrative vedtak med tiltak mot svart arbeid og sosial dumping. Dette måtte inkluderes i GKI sine kontraktsvilkår for de avtaler som ble inngått. Da modellene hadde noe ulik ordlyd og krav, ble GKI satt i en situasjon hvor kontraktsvilkårene bar preg av «lapping» og ustrukturert oppsett. Intensjonen med de ulike modellene var i hovedsak lik, men ordlyden og noen krav varierte. Det sådde også tvil om leverandørens juridiske krav til oppfyllelse av de ulike punktene i modellene. Det ble dermed nedsatt en liten arbeidsgruppe som utarbeidet et forslag. Forslaget er nå vedtatt i alle de seks kommunene.

Da modellen ble vedtatt i bystyret i Skien kommune 8. mars 2018, ønsket bystyret å få utredet mulighetene for forbedring av modellen i tråd med behandlingene i hovedutvalg og formannskap. Under høringen for nytt anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene med høringsfrist 25. juni 2018, hadde Bamble kommune flere innspill som må anses å høre hjemme i Skiensmodellen og ikke anskaffelsesreglementet. Årsaken er at Skiensmodellen er et sett kontraktsvilkår som skal inntas i alle bygg- og anleggskontrakter, og kontrakter innenfor varer og tjenester så langt den passer. Anskaffelsesreglementet er et overordnet dokument som omhandler føringer for alle typer anskaffelser til kommunene for å ivareta en helhetlig og profesjonell anskaffelsesprosess.

Grenlandskommunene nedsatte en administrativ arbeidsgruppe som har gjennomgått innspillene fra Skien og Bamble kommuner og utarbeidet forslag til revidert utgave av Skiensmodellen. GKI har ledet prosessen. Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra alle kommunene, samt fagforeningene. Arbeidsgruppen er enig i forslaget til revidert Skiensmodell.

Målet med arbeidet var å samle kommunenes kompetanse og erfaring på området for å sørge for at felles modell i kampen mot svart arbeid og sosial dumping er best mulig. Arbeidet skulle også legge til rette for et likelydende reglement for de seks Grenlandskommunene. Arbeidsgruppas forslag er basert på innspill og forslag, kommunenes erfaringer med Skiensmodellen, samt nylige justeringer av lov og forskrifter.

Skal GKI benytte Skiensmodellen i sin helhet i sine kontrakter for alle de seks kommunene tilknyttet innkjøps samarbeidet, er det behov for at Grenlandskommunene vedtar en likelydende modell. Dette

legger også til rette for mer samarbeid på tvers av kommunegrensene i det viktige arbeidet med oppfølging av kravene i modellen.

Forslaget til revidert utgave av Skiensmodellen sendes til Grenlandsrådet for forankring før utsendelse til kommunestyrene/bystyrene for behandling.

Saksfremstilling/saksutredning

Grenlandskommunene har stort fokus på kampen mot svart arbeid og sosial dumping. Det er et mål om å fremstå som profesjonelle overfor leverandørmarkedet og hindre at useriøse og kriminelle aktører får tilgang til kontraktene til Grenlandskommunene. Kommunene har nulltoleranse for svart arbeid og sosial dumping og dette gjenspeiles i Skiensmodellen.

Grenlandskommunene opplever at seriøsiteten til leverandørene har blitt bedre i alle markeder. Det antas at Skiensmodellen har bidratt positivt til denne utviklingen. Modellen anses å ha hatt en forebyggende effekt da det settes krav til leverandørene. Dette viser at kommunene tar sitt ansvar på området på alvor. Med forslag til revidert utgave av Skiensmodellen videreutvikles og forsterkes modellen ytterligere for å bygge opp om et seriøst arbeidsliv og sørge for at gjeldende lovverk følges.

Da dette er et område i rask utvikling og kommunene stadig gjør seg nye erfaringer med modellen, ønskes det at det legges opp til å revidere modellen ca. hvert 4. år. Det foreslås at revisjon gjøres året etter kommunevalget, dersom det ikke særskilte lovendringer som gjør at modellen bør revideres tidligere. Forslag til endringer mellom revisjonene sendes til GKI slik at de blir gjennomgått ved neste revisjon.

Det er også endringer i lovverk som har påvirkning på forslaget til revidert utgave av Skiensmodellen. Terskelverdier for bruk av lærlinger er oppdatert iht. nye terskelverdier fra Nærings- og fiskeridepartementet av 6. april 2018. Disse er dermed innarbeidet i forslaget. I tillegg vedtok Stortinget 22. juni 2018 Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak). Endringene trådte i hovedsak i kraft 1. januar 2019. Noen av endringene har innvirkning på dagens vedtatte Skiensmodell. Flere av innspillene og forslagene til endringer fra Skien og Bamble kommuner anses også dekket gjennom det nye lovverket da Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) ble vedtatt etter forslagene ble fremmet. Blant annet er disse endringene vedtatt i Stortinget:

- Innholdet i begrepet fast ansettelse er presisert.
- Bare fagforeninger med innstillingsrett kan gi dispensasjon fra arbeidsmiljøloven når det gjelder innleie, og godkjenne at arbeidsgiver leier inn arbeidskraft når det ikke er et reelt behov for vikariat. Fagforeninger med denne retten er organisert i et forbund med minst 10 000 medlemmer.
- Det vil ikke lenger være mulig å ansette arbeidstakere fast uten garantilønn.
- Det blir ikke lenger lov for bemanningsbyråene å ha «fast ansatte uten lønn mellom oppdrag». Det vil si at byråene må betale fast ansatte lønn også i periodene mellom oppdragene selv om de ikke er leid ut.
- Bemanningsbyråene får ikke lenger lov til å «gjennomsnittsberegne deltidstillinger». Det vil si at de ikke kan gi deltidsansatte fullt arbeid i kortere perioder og ikke noe arbeid i andre. Ved arbeid periodevis skal arbeidsavtalen fastsette eller angi grunnlag for å beregne når arbeidet skal utføres.

Arbeidsgruppen mener at Skiensmodellen ikke skal gjengi gjeldende lovverk, men utdype områder der lovverket ikke anses som dekkende for å nå kommunenes målsetting, åpner for tolkning eller krever en presisering. Arbeidsgruppen er enig i forslaget til revidert Skiensmodell.

Det påpekes også at kontraktsoppfølging av vedtatte modell er viktig for å sørge for etterlevelse av Skiensmodellen hos alle kommunenes leverandører. For å ha muligheten til hensiktsmessig kontraktsoppfølging er kommunene avhengig av en god og tydelig modell.

Det oppfordres til at kommunenes selskaper (AS og IKS) også benytter Skiensmodellen som en del av sine kontraktsvilkår.

Innspill og forslag fra Skien og Bamble kommuner er gjennomgått og kommenteres nedenfor:

Hovedutvalg for teknisk sektor i Skien kommune 05.09.2017 har følgende innspill:

Punkt 2 Endres til: Arbeidet skal kun utføres av Leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag. Leverandør skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet.

Det anses at dette punktet nå er dekket ved Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) vedtatt i Stortinget 22. juni 2018.

Punkt 2 Legge til nytt punkt 2.2 og videre forskyve 2.3, 2.4, 2.5 Leverandører og eventuelle underleverandører skal dokumentere at alle ansatte har gyldig yrkesskadeforsikring.

Det er lovpålagt at alle ansatte skal ha gyldig yrkesskadeforsikring som skal sikre arbeidstakere dersom de får yrkesskader etter en arbeidsulykke, iht. yrkesskadeforsikringsloven. Dette anses dermed som ivaretatt av eksisterende lovverk.

Punkt 4 Legges til følgende presisering: I alle ledd i kontraktskjeden skal arbeidet kun utføres av leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag. Bemanningsforetak etter Arbeidsmiljøloven par.14.12 regnes som ett ledd i kontraktskjeden.

Det anses at dette punktet nå er dekket ved Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) vedtatt i Stortinget 22. juni 2018.

Punkt 5 Første avsnitt siste setning endres til: Oppdragsgiver skal kun godkjenne bruk av enkeltpersonforetak og anvendelse av innleid arbeidskraft der arbeidskraft har lønn mellom oppdragene.

Det anses at dette punktet nå er dekket ved Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) vedtatt i Stortinget 22. juni 2018.

Punkt 5 andre avsnitt I siste setning tilføyes: Og ha tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag.

Det anses at dette punktet nå er dekket ved Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) vedtatt i Stortinget 22. juni 2018.

Punkt 8 Tredje linje ny formulering Skal leverandør og eventuelle underleverandører være godkjente og aktive lærlingebedrifter.

Iht. punkt 8 - *Krav til lærlingeplasser* i vedtatte Skiensmodell skal leverandør og eventuelle underleverandører være tilknyttet en lærlingeordning og lærlingen(e) skal delta i arbeidet med oppfyllelse av denne kontrakten. Formuleringen i Skiensmodellen anses som egnet til å stimulere leverandører til å ha lærlinger da det kreves både å være tilknyttet lærlingeordningen i tillegg til at lærlingen(e) skal delta i arbeidet med å oppfylle den aktuelle kontrakten. Det kreves dermed at leverandør er en lærlingebedrift, samt har lærling(er) som faktisk deltar i leveransen til kommunene og ikke kun har lærling(er) i sin organisasjon.

Skien kommune forventer at tilbyderen forholder seg til intensjonen i dette vedtaket, som er å fremme et seriøst arbeidsliv med bruk av faste ansatte. Hovedutvalg for teknisk sektor (HOTS) ber om at yrkesfagenes opplæringskontor, NHO, LO og Y-nemnda gir uttalelse på hvorvidt punkt 8 krav til lærlingeplasser og terskelverdi på 1,75 mill. og kontrakter innen bygg/anlegg er minst 0,5 mill. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen.

Terskelverdier for bruk av lærlinger i forslag til revidert Skiensmodell er oppdatert iht. nye terskelverdier fra Nærings- og fiskeridepartementet 6. april 2018. For bygge- og anleggsarbeider er Skiensmodellen strengere enn det forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter krever.

Det vil si at nå verdien av tjenestekontrakter er minst 2 millioner NOK ekskl. mva. og kontakter innen bygge- og anleggsarbeider er minst 0,5 millioner NOK ekskl. mva., og har en varighet på over 3 måneder, skal leverandør og eventuelle underleverandører være tilknyttet en lærlingeordning og lærlingen(e) skal delta i arbeidet med oppfyllelse av denne kontrakten. Plikten gjelder når kontraktens hovedelement omfatter arbeider der det er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev og det er særlig behov for læreplasser innen bransjen. Unntak fra lærlingekravet kan gjøres i særskilte tilfeller dersom oppdraget ikke er egnet ut ifra art/kompleksitet. Eventuelle unntak skal være i henhold til gjeldende lov og forskrift. Skriftlig begrunnelse skal godkjennes av oppdragsgiver.

De aller fleste av kommunenes kontrakter vil ha en høyere kontraktsverdi enn disse tersklene. For å legge til rette for at små og lokale leverandører kan være konkurransedyktige på oppdrag av kortere varighet og/eller lavere verdi, anbefales det at terskelverdien opprettholdes lik gjeldende forskrift.

Formannskapet i Skien kommune har følgende bestillinger og innspill til revidering av Skiensmodellen:

Hvordan kan Skiensmodellen på sikt inkludere lovendringen i anskaffelsesloven §5 Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn, samt arbeidet til NLF (Norsk Lastebileier-Forbund) med «fair transport»?

Skiensmodellen er en modell i kampen mot svart arbeid og sosial dumping. Fokus på miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn i offentlige anskaffelser berømmes. Kommunene jobber kontinuerlig med å forbedre dette arbeidet. Miljø i offentlige anskaffelser er et stort og komplekst område. Kommunene skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremmer klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette har fått en sentral plass i forslag til nytt anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene. §5 i anskaffelsesloven anses dermed ivaretatt gjennom forslag til anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene.

Vedr. terskelverdier og krav til lærlingeplasser. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen. Det har kommet tilbakemeldinger fra håndverksbedrifter om at terskelverdiene er for høye.

Terskelverdier for bruk av lærlinger i forslag til revidert Skiensmodell er oppdatert iht. nye terskelverdier fra Nærings- og fiskeridepartementet 6. april 2018. For bygge- og anleggsarbeider er Skiensmodellen strengere enn det forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter krever.

Det vil si at nå verdien av tjenestekontrakter er minst 2 millioner NOK ekskl. mva. og kontakter innen bygge- og anleggsarbeider er minst 0,5 millioner NOK ekskl. mva., og har en varighet på over 3 måneder, skal leverandør og eventuelle underleverandører være tilknyttet en lærlingeordning og lærlingen(e) skal delta i arbeidet med oppfyllelse av denne kontrakten. Plikten gjelder når kontraktens hovedelement omfatter arbeider der det er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev og det er særlig behov for læreplasser innen bransjen. Unntak fra lærlingekravet kan gjøres i særskilte tilfeller dersom oppdraget ikke er egnet ut ifra art/kompleksitet. Eventuelle unntak skal være i henhold til gjeldende lov og forskrift. Skriftlig begrunnelse skal godkjennes av oppdragsgiver.

De aller fleste av kommunenes kontrakter vil ha en høyere kontraktsverdi enn disse tersklene. For å legge til rette for at små og lokale leverandører kan være konkurransedyktige på oppdrag av kortere varighet og/eller lavere verdi anbefales det at terskelverdien opprettholdes lik gjeldende forskrift.

Vedrørende bedrifter som gjentatte ganger går konkurs og starter opp igjen. Ber om at det blir vurdert hvordan en kan unngå å bruke slike bedrifter.

Dette er en utfordrende problemstilling. Utvidet skatteattest kan være et verktøy for å motvirke dette.
Punkt 11 – *Kontroll og revisjon endres dermed til:*

Oppdragsgiver kan kreve innsynsrett i all dokumentasjon som omfattes av denne modellen som ikke leverandøren eller eventuelle underleverandører med hjemmel i lov eller forskrift har rett til å holde tilbake.

Alle leverandører i kontraktskjeden skal gi oppdragsgiver fullmakt til å innhente relevante skatteopplysninger fra offentlige myndigheter, både før kontraktsinngåelse og i hele kontraktsperioden. Dette gjelder også utvidet skatteattest.

Det påpekes at det i de fleste av kommunenes anskaffelser stilles som kvalifikasjonskrav at leverandøren skal ha tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å kunne oppfylle kontrakten. Skatteattest innhentes også før kontraktsinngåelse for alle anskaffelser med kontraktsverdi over 500 000 NOK ekskl. mva.

Kommunestyret i Bamble kommune hadde følgende innspill ved høring på nytt anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene:

I høringen for nytt anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene ønsket Bamble kommune at nedenforstående punkter vurderes innarbeidet i tillegg til kravene som stilles i Skiensmodellen. Punktene anses som en naturlig del av Skiensmodellen og er dermed gjennomgått i arbeidet med revisjon av modellen.

Krav om bruk av fast ansatte

Det må presiseres bedre, at bruk av innleie begrenses kun til unntaksvis der det er særskilte forhold som dokumenteres.

Det anses at dette punktet nå er dekket ved Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) vedtatt i Stortinget 22. juni 2018.

Krav om tarifflønn mellom oppdrag

Selv om det ønskes at ansatte skal være fast ansatt når de utfører oppdrag, vil det i enkelte unntaks tilfeller vil være behov for å benytte bemanningsforetak. En av utfordringene ved bruk av bemanningsforetak er at de ansatte ikke får lønn mellom oppdragene.

Dette er veldig uforutsigbart lønnsmessig for de ansatte og har flere andre uheldige konsekvenser. Det må derfor innføres krav om at leverandøren skal sørge for at personell fra bemanningsforetak som leverandøren benytter til å oppfylle kontrakten med oppdragsgiver, har arbeidskontrakter som sikrer disse tarifflønn e.l. mellom etterfølgende oppdrag - enten oppdragene er for oppdragsgiver eller andre - så lenge kontraktsperioden mellom leverandøren og oppdragsgiver varer.

Det anses at dette punktet nå er dekket ved Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) vedtatt i Stortinget 22. juni 2018.

Krav om faglærte håndverkere

Økt fagkompetanse fremmer seriøsitet i arbeidslivet og sikrer bedre kvalitet på arbeidet. Det skal derfor øke andelen håndverkere med fagbrev på våre kontrakter. Det vil bli stilt krav om at minimum 50 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagene skal utføres av fagarbeidere eller personer med dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle relevante fag. (Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt, for første gang, etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.)

Iht. punkt 7 – *Krav til fagkunnskap og fagbrev* i vedtatt Skiensmodell skal leverandør dokumentere at

majoriteten av de ansatte er faglærte innfor sitt fagområde. Med faglærte forstås fagbrev eller tilsvarende formell utdanning. Leverandøren plikter å stille tilsvarende krav til sine underleverandører. Dette gjelder også enkeltpersonforetak og innleid arbeidskraft med lønn mellom oppdrag.

Dette anses dermed som ivaretatt av vedtatte Skiensmodell.

Lærlinger

Her må det innarbeides krav om minimum 10 % lærlinger på kontraktene på områder med behov for lærlinger.

Krav om lærlinger er i Skiens Modellen kun begrenset til norske bedrifter. Dette må endres til å gjelde for alle, ikke bare norske tilbydere.

Et krav om minimum 10% lærlinger i kontrakter på områder med særskilt krav til lærlinger anses som utfordrende da svært få leverandører ville klare å etterleve et slikt krav. Kommunene vil da kunne oppleve å ikke få tilstrekkelig antall tilbud på sine konkurranser. Kravet vil kunne ramme flere av de mindre og lokale leverandørene da noen av dem ikke har ressurser til å følge opp lærlinger i dette omfanget. Å stille et slikt krav vil da kunne favorisere de største leverandørene som ofte har flere lærlinger og ressurser til å følge opp disse. Kravet kan komme i konflikt med ønske om å få tilbud også fra nyoppstartede og mindre leverandører slik som en del av de lokale. Å stille et slikt krav uten at det er nøye gjennomtenkt kan således føre til at vi ikke får tilbud ved kommunenes konkurranser og/eller en markedsvridning mot store aktører.

Punkt 8 - *Krav til lærlingeplasser* i vedtatt Skiensmodell er ikke begrenset til norske bedrifter og gjelder dermed alle leverandører, ikke bare norske.

Begrensning i antall ledd underleverandører

Det er i dag et krav om maks et ledd underleverandører i vertikal kjede. Det er krav å ha full oversikt over hvilke leverandører som opererer på kommunens kontrakter. Det bør derfor strammes inn i bruken av underleverandører ytterligere, til bare strengt kritiske og unntaktsvise tilfeller med to ledd underleverandører i vertikal kjede.

Iht. vedtatt Skiensmodell punkt 4 - *Bruk av underleverandører* tillater kommunene ikke mer enn ett ledd i kontraktskjeden under hovedleverandør. Bruk av underleverandører skal som hovedregel fremkomme av tilbud fra hovedleverandør i konkurransen. Det vil fremkomme av kontrakten hvilke underleverandører oppdragsgiver har godkjent. Eventuell endring av underleverandører kan skje når det foreligger en god begrunnelse.

Dette anses dermed som ivaretatt av vedtatte Skiensmodell.

Internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Det skal foreligge kontroll på hvem som arbeider på kommunens kontrakter. Derfor kreves det at alle arbeidere registrerer seg inn i et elektronisk registreringssystem fra første dag på oppdraget. Ved å innføre et slikt system, kan det på en langt bedre måte følge opp viktige seriøsitetsskrav.

Iht. forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften) skal det føres en oversiktsliste over alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen. Oversiktslisten skal føres elektronisk, kontrolleres daglig og inneholde følgende opplysninger:

- a) navn og adresse på bygge- eller anleggsplassen
- b) navn på byggherren
- c) navn på arbeidsgivere eller enmannsbedrifter eller for innleide arbeidstakere navnet på innleievirksomheten
- d) organisasjonsnummer for registreringspliktige virksomheter
- e) navn, fødselsdato og HMS-kortnummer på alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen

Forslaget anses dermed som ivaretatt av eksisterende lovverk.

Rett til innsyn i alle leverandørens forhold som har betydning for oppfyllelse av kontrakten
Leverandøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser og dokumentasjon til disposisjon for oppdragsgivers kontroll. Medvirknings og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

Iht. punkt 11 - *Kontroll og revisjon* i vedtatte Skiensmodell kan oppdragsgiver kreve innsynsrett i all dokumentasjon som omfattes av denne modellen som ikke leverandøren eller eventuelle underleverandører med hjemmel i lov eller forskrift har rett til å holde tilbake. Alle leverandører i kontraktskjeden skal gi oppdragsgiver fullmakt til å innhente relevante skatteopplysninger fra offentlige myndigheter, både før kontraktsinngåelse og i hele kontraktsperioden.

Det er lagt til et krav i punkt 11 i forslag til revidert utgave av Skiensmodellen om at dette også gjelder utvidet skatteattest.

Forslaget anses dermed som ivaretatt.

Følgende krav skal stilles i kommunens anskaffelseskontrakter uavhengig av bransje og kontraktens verdi:

Lønns- og arbeidsvilkår

Ansatte skal ha lønns- og arbeidsforhold i tråd med allmenngjort eller landsdekkende tariffavtale. Der det ikke er allmenngjort eller landsdekkende tariff, skal det ses hen til lokale tariffavtaler eller tariffavtaler for lignende områder - og fastsettes lønn- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn disse. Slik skal vi sikre at alle ansatte som arbeider for kommunen får anstendig lønn og skikkelige arbeidsvilkår.

Dette anses ivaretatt gjennom punkt 2 - *Lønns- og arbeidsvilkår* i vedtatte Skiensmodell der det fremkommer at oppdragsgiver stiller krav om at ansatte hos leverandør og eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til forskrift om allmenngjort tariffavtale. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, krever oppdragsgiver lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Krav om betaling til bank

For å sikre økt sporbarhet i transaksjoner og motvirke svart økonomi vil vi kreve at all lønn m.m. skal betales til den enkeltes konto i bank.

Iht. til punkt 10 - *Krav til betaling via bank og mulighet for å følge pengestrømmen* skal lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere utbetales til konto i bank. Oppdragsgiver skal i tillegg til de vanlige dokumentasjonskravene kunne følge pengestrømmen ut til de ansatte. Leverandøren skal på forespørsel oppgi sine bankforbindelser.

Dette anses dermed som ivaretatt av vedtatte Skiensmodell.

Forbud mot kontant betaling

For å motvirke svart økonomi og for å sikre sporbarhet i transaksjoner skal all betaling leverandører foretar for kjøp til kommunen foretas med elektronisk betalingsmiddel. Leverandøren skal derfor f. eks ikke kunne kjøpe varer i en forretning med kontanter.

Dette anses som et godt forslag for å sikre at alle transaksjoner som er gjennomført av leverandør for å oppfylle kontrakten er sporbare. Følgende setning er inntatt i punkt 10 - *Krav til betaling via bank og mulighet for å følge pengestrømmen* i revidert utgave av Skiensmodellen:

All betaling leverandør foretar for å oppfylle kontrakten skal foretas ved bruk av elektronisk

betalingsmiddel. Alle transaksjoner skal være sporbare.

Punkt 10 - Krav til betaling via bank og mulighet for å følge pengestrømmen lyder nå dermed:

Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i bank. Oppdragsgiver skal i tillegg til de vanlige dokumentasjonskravene kunne følge pengestrømmen ut til de ansatte.

All betaling leverandør foretar for å oppfylle kontrakten skal foretas ved bruk av elektronisk betalingsmiddel. Alle transaksjoner skal være sporbare.

Leverandøren skal på forespørsel oppgi sine bankforbindelser.

GKIs vurdering og konklusjon

GKI anbefaler at deltakerkommunene vedtar forslag til revidert utgave av Skiensmodellen. Forslaget er utarbeidet av en arbeidsgruppe som har bestått av representanter fra alle de seks deltakerkommunene, samt fagforeningen. Flere forslag og innspill fra Skien og Bamble kommuner, samt revidering iht. nytt lovverk er innarbeidet i forslaget. Forslaget til Skiensmodellen er således godt gjennomarbeidet etter erfaringer gjennom flere år og forankret i alle kommunene.

Da dette fagfeltet er i stor utvikling og kommunene stadig gjør seg nye erfaringer bør Skiensmodellen revideres ca. hvert 4. år.

Skal GKI kunne benytte Skiensmodellen i sine kontrakter for alle de seks kommunene tilknyttet innkjøps samarbeidet, må Skiensmodellen være likelydende. Dermed presiseres viktigheten av en likelydende modell i kampen mot svart arbeid og sosial dumping for Grelandskommunene.

Effekter av saken

Effekter av saken vurdert ut fra noen utvalgte hensyn:

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ingen
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		X		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		X		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv		X		
Konsekvens for folkehelsen				X

Referanser

- [Anskaffelsesloven](#) (LOV-2016-06-17-73)
  - [Anskaffelsesforskriften](#)
  - [Forsyningsforskriften](#)
  - [Konsesjonskontraktforskriften](#)
  - [Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter](#)
  - [Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter](#)
  - [Forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser](#)
- [Kommuneloven](#) (LOV-1992-09-25-107).
- [Forvaltningsloven](#) (LOV-1967-02-10)
- [Arbeidsmiljøloven](#) (LOV-2005-06-17-62)
  - [Byggherreforskriften](#)
  - [Internkontrollforskriften](#)

- [Lov om endringer i arbeidsmiljøloven, folketrygdloven og enkelte andre lover](#) (LOV-2018-06-22-45)
- [Yrkesskedeforsikringsloven](#) (LOV-1989-06-16-65)

Vedlegg:

1. Forslag til revidert Skiensmodell
2. Saksutskifter fra politiske behandlinger i Skien kommune
  - a. Saksprotokoll HOTS 05.09.2017 – Forslag til revidert Skiensmodell
  - b. Saksprotokoll HOKMNF 06.09.2017 – Forslag til revidert Skiensmodell
  - c. Saksprotokoll HOTS 13.02.2018 – Forslag til revidert Skiensmodell
  - d. Saksprotokoll HOKMNF 14.02.2018 – Forslag til revidert Skiensmodell
  - e. Saksprotokoll FORM 27.02.2018 – Forslag til revidert Skiensmodell
  - f. Saksprotokoll Bystyre 08.03.2018 – Forslag til revidert Skiensmodell
3. Saksutskrift – anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene – høring Bamble

Skienmodellen

for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping

1. Formål

Formålet med Skienmodellen er å motarbeide svart arbeid og sosial dumping i Grenlandskommunene. Kommunene i Grenland har nulltoleranse for svart arbeid og sosial dumping og ønsker å synliggjøre dette ved å innta denne modellen i alle sine bygg- og anleggskontrakter i forbindelse med offentlige anskaffelser, og kontrakter innenfor varer og tjenester så langt den passer. Kommunene, heretter kalt oppdragsgiver, har som mål å hindre at useriøse og kriminelle aktører får tilgang til kontraktene.

2. Lønns- og arbeidsvilkår¹

Arbeidet skal utføres av leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte. Leverandør skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet.

2.1. Krav til lønns- og arbeidsvilkår

Oppdragsgiver stiller krav om at ansatte hos leverandør og eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til forskrift om allmenngjort tariffavtale. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, krever oppdragsgiver lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen².

2.2. Krav til dokumentasjon på forespørsel

Leverandør og eventuelle underleverandører skal på forespørsel fra oppdragsgiver dokumentere at krav til lønns- og arbeidsvilkår er i samsvar med forskrift om allmenngjort tariffavtale. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkår være i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje³.

2.3. Kontroll

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre nødvendig kontroll av om kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes. Kontroll kan gjennomføres av oppdragsgiver eller en

---

¹ Iht. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

² Jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 5.

³ Jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 6, første avsnitt.

uavhengig tredjepart. Graden av kontroll kan tilpasses behovet i vedkommende bransje, geografiske områder mv⁴.

2.4. Retten til å bruke sanksjoner

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre nødvendige sanksjoner dersom leverandør eller underleverandører ikke etterlever kravene om lønns- og arbeidsvilkår. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å holde tilbake et beløp tilsvarende en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. virkedag inntil det er dokumentert at forholdet er bragt i orden⁵.

3. Internkontroll

Leverandøren skal drive systematisk med helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

4. Bruk av underleverandører

Oppdragsgiver tillater ikke mer enn ett ledd i kontraktskjeden under hovedleverandør. Bruk av underleverandører skal som hovedregel fremkomme av tilbud fra hovedleverandør i konkurransen. Det vil fremkomme av kontrakten hvilke underleverandører oppdragsgiver har godkjent. Eventuell endring av underleverandører kan skje når det foreligger en god begrunnelse.

5. Bruk av enkeltpersonforetak og innleid arbeidskraft

Bruk av enkeltpersonforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft krever skriftlig begrunnelse til oppdragsgiver ved innlevering av tilbud og så snart det er kjent for leverandør i hele kontraktperioden. Oppdragsgiver skal godkjenne bruk av enkeltpersonforetak og anvendelse av innleid arbeidskraft.

Oppdragsgiver kan kreve at leverandøren med en frist på 3 dager besvarer konkrete henvendelser fra oppdragsgiver angående bruk av enkeltpersonforetak og innleid arbeidskraft. Arbeidskraften skal være innleid i samsvar med arbeidsmiljøloven⁶.

6. Krav til norsk språk

Norsk er i utgangspunktet hovedspråk på kommunenes byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Det kreves at minst en person på hvert arbeidslag, samt nøkkelpersonell forstår og behersker å gjøre seg godt forstått på norsk⁷.

Alle arbeidstakere på byggeplassen skal ha kunnskap om og forstå sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, sikkerhetsinstruksjoner, varselskilt mv. Dersom det er arbeidstakere på byggeplassen som ikke forstår norsk, er det leverandørens ansvar at disse får nødvendig opplæring og sikkerhetsinstruksjoner på et språk de forstår.

⁴ Jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 7

⁵ Jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 6, andre ledd.

⁶ Jf. Arbeidsmiljøloven § 14-12a og § 14-13.

⁷ Vises til Arbeidstilsynets publikasjon 615.

7. Krav til fagkunnskap og fagbrev

Leverandør skal dokumentere at majoriteten av de ansatte er faglærte innfor sitt fagområde. Med faglærte forstås fagbrev eller tilsvarende formell utdanning. Leverandøren plikter å stille tilsvarende krav til sine underleverandører. Dette gjelder også enkeltpersonforetak og innleid arbeidskraft med lønn mellom oppdrag.

8. Krav til lærlingeplasser

Når verdien av tjenestekontrakter er minst 2 millioner NOK ekskl. mva. og kontakter innen bygge- og anleggsarbeider er minst 0,5 millioner NOK ekskl. mva., og har en varighet på over 3 måneder, skal leverandør og eventuelle underleverandører være tilknyttet en lærlingeordning og lærling(e) skal delta i arbeidet med oppfyllelse av denne kontrakten⁸.

Plikten gjelder når kontraktens hovedelement omfatter arbeider der det er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev og det er særlig behov for læreplasser innen bransjen. Unntak fra lærlingekravet kan gjøres i særskilte tilfeller dersom oppdraget ikke er egnet ut ifra art/kompleksitet. Eventuelle unntak skal være i henhold til gjeldende lov og forskrift. Skriftlig begrunnelse skal godkjennes av oppdragsgiver.

9. Utenlandske virksomheter og arbeidstakere

Leverandøren er ansvarlig for å rapportere om bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden til Sentralskattekontoret for utenlandssaker⁹. Leverandøren skal fortløpende framlegge for oppdragsgiver kopi av innsendt(e) melding(er). Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Dersom oppdragsgiver oppdager tilfeller der melding(er) ikke er sendt, kan dette anses som et vesentlig brudd på kontrakten og dermed medføre opphør av kontrakt.

10. Krav til betaling via bank og mulighet for å følge pengestrømmen

Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i bank. Oppdragsgiver skal i tillegg til de vanlige dokumentasjonskravene kunne følge pengestrømmen ut til de ansatte.

All betaling leverandør foretar for å oppfylle kontrakten skal foretas ved bruk av elektronisk betalingsmiddel. Alle transaksjoner skal være sporbare.

Leverandøren skal på forespørsel oppgi sine bankforbindelser.

11. Kontroll og revisjon

Oppdragsgiver kan kreve innsynsrett i all dokumentasjon som omfattes av denne modellen som ikke leverandøren eller eventuelle underleverandører med hjemmel i lov eller forskrift har rett til å holde tilbake.

Alle leverandører i kontraktskjeden skal gi oppdragsgiver fullmakt til å innhente relevante skatteopplysninger fra offentlige myndigheter, både før kontraktsinngåelse og i hele kontraktsperioden. Dette gjelder også utvidet skatteattest.

---

⁸ Jf. forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

⁹ Jf. Ligningsloven § 5-6 og § 6-10 med tilhørende forskrifter.

Oppdragsgiver eller tredjepart engasjert av oppdragsgiver, kan gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

12. Samfunnsansvar

Oppdragsgiver stiller krav til at aktuelle FN og ILO-konvensjoner¹⁰ følges i tillegg til kommunenes etiske retningslinjer og reglement.

13. Konsekvenser ved mislighold av kontraktsforpliktelser

Dersom leverandøren selv eller noen av dens underleverandører ikke etterlever ovennevnte bestemmelser og forholdet ikke er rettet innen en fastsatt frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver, har oppdragsgiver rett til å kreve dagmulkt. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdet er rettet. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. virkedag.

Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser i denne modellen, og leverandør ikke har rettet feilen innen fristens utløp, anses dette som vesentlig mislighold og kan medføre heving av kontrakten. Oppdragsgiver vil i hvert enkelt tilfelle vurdere om det skal illegges karantene.

14. Endringer

Rådmannen gis fullmakt til å foreta oppdateringer og endringer i denne modellen iht. gjeldende lov, forskrift og avtaleverk.

---

¹⁰ Herunder ILO-konvensjon 94.

Saksprotokoll

Forslag til revidert "Skienmodell" for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene

---

Arkivsak-dok. 17/20651
Saksbehandler Jan Petter Johansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor	05.09.2017	69/17
2 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	06.09.2017	18/17
3 Formannskapet	26.09.2017	
4 Bystyret	05.10.2017	

Rådmannens innstilling:

Forslag til revidert «Skienmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

Hovedutvalg for teknisk sektor har behandlet saken i møte 05.09.2017 sak 69/17

Møtebehandling

Posisjonen v/ Schmitz (Ap) la frem forslag om utsettelse av saken med følgende innspill som oversendes administrasjonen til vurdering:

Punkt 2

Endres til:

Arbeidet skal kun utføres av Leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag. Leverandør skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet.

Punkt 2

Legge til nytt punkt 2.2 og videre forskyve 2.3, 2.4, 2.5

Leverandører og eventuelle underleverandører skal dokumentere at alle ansatte har gyldig yrkesskadeforsikring.

Punkt 4

Legges til følgende presisering:

I alle ledd i kontraktskjeden skal arbeidet kun utføres av leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag.

Bemanningsforetak etter Arbeidsmiljøloven par.14.12 regnes som ett ledd i kontraktskjeden.

Punkt 5

Første avsnitt siste setning endres til:

Oppdragsgiver skal kun godkjenne bruk av enkeltpersonforetak og anvendelse av innleid arbeidskraft der arbeidskraft har lønn mellom oppdragene

Punkt 5 andre avsnitt

I siste setning tilføyes:

Og ha tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag

Punkt 8

Tredje linje ny formulering

Skal leverandør og eventuelle underleverandører være godkjente og aktive lærlingebedrifter

Skien kommune forventer at tilbyderen forholder seg til intensjonen i dette vedtaket, som er å fremme et seriøst arbeidsliv med bruk av faste ansatte.

Forslag fra Næss (Frp):

HOTS ber om at yrkesfagenes opplæringskontor, NHO, LO og Y-nemnda gir uttalelse på hvorvidt punkt 8 krav til lærlingeplasser og terskelverdi på 1,75 mill og kontrakter innen bygg/anlegg er minst 0,5 mill. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen.

Votering

Forslagene fra Schmitz og Næss ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for teknisk sektors vedtak

Saken utsettes og følgende innspill sendes administrasjonen til vurdering:

Punkt 2

Endres til:

Arbeidet skal kun utføres av Leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag. Leverandør skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet.

Punkt 2

Legge til nytt punkt 2.2 og videre forskyve 2.3, 2.4, 2.5

Leverandører og eventuelle underleverandører skal dokumentere at alle ansatte har gyldig yrkesskedeforsikring.

Punkt 4

Legges til følgende presisering:

I alle ledd i kontraktskjeden skal arbeidet kun utføres av leverandør og dennes ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag, eller av på forhånd avtalte underleverandører og deres ansatte i tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag.

Bemanningsforetak etter Arbeidsmiljøloven paragraf 14.12 regnes som ett ledd i kontraktskjeden.

Punkt 5

Første avsnitt siste setning endres til:

Oppdragsgiver skal kun godkjenne bruk av enkeltpersonforetak og anvendelse av innleid arbeidskraft der arbeidskraft har lønn mellom oppdragene

Punkt 5 andre avsnitt

I siste setning tilføyes:

Og ha tjenesteforhold med lønn mellom oppdrag

Punkt 8

Tredje linje ny formulering

Skal leverandør og eventuelle underleverandører være godkjente og aktive lærlingebedrifter

Skien kommune forventer at tilbyderer forholder seg til intensjonen i dette vedtaket, som er å fremme et seriøst arbeidsliv med bruk av faste ansatte.

Hovedutvalg for teknisk sektor (HOTS) ber om at yrkesfagenes opplæringskontor, NHO, LO og Y-nemnda gir uttalelse på hvorvidt punkt 8 krav til lærlingeplasser og terskelverdi på 1,75 mill og kontrakter innen bygg/anlegg er minst 0,5 mill. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen.

Saksprotokoll

Forslag til revidert "Skiensmodell" for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene

---

Arkivsak-dok. 17/20651
Saksbehandler Jan Petter Johansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor	05.09.2017	69/17
2 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	06.09.2017	18/17
3 Formannskapet	26.09.2017	
4 Bystyret	05.10.2017	

Rådmannens innstilling:

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

**Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv har behandlet saken i møte
06.09.2017 sak 18/17**

Møtebehandling

Geir Arild Tønnessen (V) foreslo saken utsatt.

Votering

Utsettelsesforslaget enstemmig vedtatt

Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftslivs vedtak

Saken utsettes

Saksprotokoll

Forslag til revidert "Skiensmodell" for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene

---

Arkivsak-dok. 17/20651
Saksbehandler Jan Petter Johansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor	05.09.2017	69/17
2 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	06.09.2017	18/17
3 Hovedutvalg for teknisk sektor	13.02.2018	18/18
4 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	14.02.2018	6/18
5 Formannskapet	27.02.2018	12/18
6 Bystyret		

Rådmannens innstilling:

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

**Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv har behandlet saken i møte
14.02.2018 sak 6/18**

Møtebehandling

Ingen andre forslag fremmet

Votering

Innstillingen enstemmig vedtatt

Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftslivs vedtak/innstilling

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

Saksprotokoll

Forslag til revidert "Skiensmodell" for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene

---

Arkivsak-dok. 17/20651
Saksbehandler Jan Petter Johansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor	05.09.2017	69/17
2 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	06.09.2017	18/17
3 Hovedutvalg for teknisk sektor	13.02.2018	18/18
4 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	14.02.2018	6/18
5 Formannskapet	27.02.2018	11/18
6 Bystyret		

Rådmannens innstilling:

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

Hovedutvalg for teknisk sektor har behandlet saken i møte 13.02.2018 sak 18/18

Møtebehandling

Leder orienterte innledningsvis jfr. forrige behandling av saken og eiendomssjef Anita Ballestad var tilstede og svarte på spørsmål.

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for teknisk sektors vedtak/innstilling

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

Saksprotokoll

Forslag til revidert "Skiensmodell" for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene

---

Arkivsak-dok. 17/20651
Saksbehandler Jan Petter Johansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor	05.09.2017	69/17
2 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	06.09.2017	18/17
3 Hovedutvalg for teknisk sektor	13.02.2018	18/18
4 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	14.02.2018	6/18
5 Formannskapet	27.02.2018	12/18
6 Bystyret	08.03.2018	19/18

Rådmannens innstilling:

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune

Formannskapet har behandlet saken i møte 27.02.2018 sak 12/18

Møtebehandling

Bakke (Sv) anmodet om at oppfølging av Skiensmodellen i våre selskaper (AS og KF) oversendes Partsammensatt utvalg til behandling. Viste til vedtak i Bystyret i 2014.

Det ble fremsatt følgende bestillinger/innspill til neste revidering av «Skiensmodellen»:

Nicolaysen (MDG):

Hvordan kan Skiensmodellen på sikt inkludere lovendringen i anskaffelsesloven §5 Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn, samt arbeidet til NLF (Norsk Lastebileier-Forbund) med «fair transport»?

Næss (Frp):

Vedr. terskelverdier og krav til lærlingeplasser. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen. Det har kommet tilbakemeldinger fra håndverksbedrifter om at terskelverdiene er for høye.

Andersen (Ap):

Vedrørende bedrifter som gjentatte ganger går konkurs og starter opp igjen. Ber om at det blir vurdert hvordan en kan unngå å bruke slike bedrifter.

Votering

Hovedutvalgenes innstillinger ble enstemmig vedtatt.

Deretter ble fremsatte bestillinger/innspill enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak/innstilling

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune.

Følgende oversendes Partsammensatt utvalg til behandling:

Oppfølging av «Skiensmodellen» i våre selskaper (AS og KF) jfr. vedtak i Bystyret i 2014.

Det kom følgende bestillinger og innspill til neste revidering av «Skiensmodellen»

Hvordan kan Skiensmodellen på sikt inkludere lovendringen i anskaffelsesloven §5 Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn, samt arbeidet til NLF (Norsk Lastebileier-Forbund) med «fair transport»?

Vedr. terskelverdier og krav til lærlingeplasser. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen. Det har kommet tilbakemeldinger fra håndverksbedrifter om at terskelverdiene er for høye.

Vedrørende bedrifter som gjentatte ganger går konkurs og starter opp igjen. Ber om at det blir vurdert hvordan en kan unngå å bruke slike bedrifter.

Saksprotokoll

Forslag til revidert "Skiensmodell" for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene

---

Arkivsak-dok. 17/20651
Saksbehandler Jan Petter Johansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor	05.09.2017	69/17
2 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	06.09.2017	18/17
3 Hovedutvalg for teknisk sektor	13.02.2018	18/18
4 Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv	14.02.2018	6/18
5 Formannskapet	27.02.2018	12/18
6 Bystyret	08.03.2018	19/18

Formannskapets vedtak/innstilling

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune.

Følgende oversendes Partsammensatt utvalg til behandling:

Oppfølging av «Skiensmodellen» i våre selskaper (AS og KF) jfr. vedtak i Bystyret i 2014.

Det kom følgende bestillinger og innspill til neste revidering av «Skiensmodellen»

Hvordan kan Skiensmodellen på sikt inkludere lovendringen i anskaffelsesloven §5 Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn, samt arbeidet til NLF (Norsk Lastebileier-Forbund) med «fair transport»?

Vedr. terskelverdier og krav til lærlingeplasser. Er disse terskelverdiene for høye og er intensivene sterke nok til å fremme lærlingeordningen. Det har kommet tilbakemeldinger fra håndverksbedrifter om at terskelverdiene er for høye.

Vedrørende bedrifter som gjentatte ganger går konkurs og starter opp igjen. Ber om at det blir vurdert hvordan en kan unngå å bruke slike bedrifter.

Bystyret har behandlet saken i møte 08.03.2018 sak 19/18

Møtebehandling

Fellesforslag fra Bystyret fremsatt av Andersen:

Tillegg til formannskapets innstilling:

«Skiensmodellen» med tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for grenlandskommunen er redegjort for og fulgt opp i flere kommuner og fylker i landet. Modellen tar sikte på å verne om et seriøst og godt arbeidsliv samtidig som den gir overslag om å følge etiske forhold

vedrørende innkjøp på alle nivåer i kommunen. Etske regler for Innkjøp kan også utdypes i modellen.

Forslag til revidert modell er behandlet i HOTS og HOKMNF 2 ganger og sammen med innstillingen fra Formannskapet listes det opp flere forhold som Hovedutvalgene og formannskapet anbefaler å arbeide videre med. Hensikten med forslaget til revidert modell er i hovedsak for å samordne reglene for alle Grenlandskommunene.

Behandlingene i hovedutvalgene og i formannskapet i Skien viser at modellen kan videreutvikles og forsterkes for å bygge ytterligere opp om et seriøst arbeidsliv. Bystyret i Skien ønsker å få utredet mulighetene for forbedring i tråd med behandlingene i Hovedutvalg og formannskap og ønsker dette arbeidet gjennomført i løpet av 6 måneder. Forankring mot øvrige samarbeidene kommuner gjøres i Grenlandsrådet.

Votering

Formannskapets innstilling og fellesforslaget fremsatt av Andersen ble enstemmig vedtatt.

Bystyrets vedtak

Forslag til revidert «Skiensmodell» for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping vedtas for Skien kommune.

Tillegg:

«Skiensmodellen» med tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for grenlandskommunen er redegjort for og fulgt opp i flere kommuner og fylker i landet. Modellen tar sikte på å verne om et seriøst og godt arbeidsliv samtidig som den gir overslag om å følge etiske forhold vedrørende innkjøp på alle nivåer i kommunen. Etske regler for Innkjøp kan også utdypes i modellen.

Forslag til revidert modell er behandlet i HOTS og HOKMNF 2 ganger og sammen med innstillingen fra Formannskapet listes det opp flere forhold som Hovedutvalgene og formannskapet anbefaler å arbeide videre med. Hensikten med forslaget til revidert modell er i hovedsak for å samordne reglene for alle Grenlandskommunene.

Behandlingene i hovedutvalgene og i formannskapet i Skien viser at modellen kan videreutvikles og forsterkes for å bygge ytterligere opp om et seriøst arbeidsliv. Bystyret i Skien ønsker å få utredet mulighetene for forbedring i tråd med behandlingene i Hovedutvalg og formannskap og ønsker dette arbeidet gjennomført i løpet av 6 måneder. Forankring mot øvrige samarbeidene kommuner gjøres i Grenlandsrådet.

Skien kommune, GKI - Grenlandskommunenes
innkjøpssenter
Postboks 158
3701 SKIEN

Deres ref.

Vår ref.
17/01602-9

Dato
18.06.2018

Melding om vedtak - nytt/revidert anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene

Kommunestyret har behandlet saken i møte 14.06.2018 sak 58/18

Følgende vedtak ble fattet:

Kommunestyrets vedtak

Bamble kommunestyre vedtar følgende:

1. Bamble kommune har følgende merknader til forslaget til nytt/revidert anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene. Punktene under vurderes tatt inn i henholdsvis i punkt 7.2 og punkt 7.3:

Vurderes inn i punkt 7.2:

Høring om revidert reglement for anskaffelse i Genlandskommunene

I anskaffelsesreglementet hevdes det i pkt 7.2 at Skiens Modellen skal inntaes i alle bygge- og anleggskontrakter, og kontrakter innenfor vare og tjenester så langt det passer.

Skiens Modellen er innført og videreutviklet i flere norske kommuner og med bakgrunn i denne videreutvikling som har foregått ***må følgende vurderes innarbeidet i tillegg til kravene som stilles i Skiens Modellen.***

Krav om bruk av fast ansatte

Det må presiseres bedre, at bruk av innleie begrenses kun til unntaksvis der det er særskilte forhold som dokumenteres.

Krav om tarifflønn mellom oppdrag

Selv om det ønskes at ansatte skal være fast ansatt når de utfører oppdrag, vil det i enkelte unntaks tilfeller vil være behov for å benytte bemanningsforetak. En av utfordringene ved bruk av bemanningsforetak er at de ansatte ikke får lønn mellom oppdragene.

Postadresse
Bamble kommune
Postboks 80
3993 LANGESUND

Besøksadresse
Kirkeveien 12
3970 LANGESUND
www.bamble.kommune.no

Telefon: +47 35965000

Epost: postmottak@bamble.kommune.no

Bankgiro: 1503.19.37075
Org.nr.: 940244145

Dette er veldig uforutsigbart lønnsmessig for de ansatte og har flere andre uheldige konsekvenser. Det må derfor innføres krav om at leverandøren skal sørge for at personell fra bemanningsforetak som leverandøren benytter til å oppfylle kontrakten med oppdragsgiver, har arbeidskontrakter som sikrer disse tariffønn e.l. mellom etterfølgende oppdrag - enten oppdragene er for oppdragsgiver eller andre - så lenge kontraktsperioden mellom leverandøren og oppdragsgiver varer.

Krav om faglærte håndverkere

Økt fagkompetanse fremmer seriøsitet i arbeidslivet og sikrer bedre kvalitet på arbeidet. Det skal derfor øke andelen håndverkere med fagbrev på våre kontrakter. Det vil bli stilt krav om at minimum 50 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsfagene skal utføres av fagarbeidere eller personer med dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle relevante fag. (Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt, for første gang, etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.)

Lærlinger

Her må det innarbeides krav om minimum 10 % lærlinger på kontraktene på områder med behov for lærlinger. Krav om lærlinger er i Skiens Modellen kun begrenset til norske bedrifter. Dette må endres til å gjelde for all, ikke bare norske tilbydere.

Begrensning i antall ledd underleverandører

Det er i dag et krav om maks et ledd underleverandører i vertikal kjede. Det er krav å ha full oversikt over hvilke leverandører som opererer på kommunens kontrakter. Det bør derfor strammes inn i bruken av underleverandører ytterligere, til bare strengt kritiske og unntaksvise tilfeller med to ledd underleverandører i vertikal kjede.

Internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Det skal foreligge kontroll på hvem som arbeider på kommunens kontrakter. Derfor kreves det at alle arbeidere registrerer seg inn i et elektronisk registreringssystem fra første dag på oppdraget. Ved å innføre et slikt system, kan det på en langt bedre måte føle opp viktige seriøsitetsskrav.

Rett til innsyn i alle leverandørens forhold som har betydning for oppfyllelse av kontrakten

Leverandøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser og dokumentasjon til disposisjon for oppdragsgivers kontroll. Medvirknings og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

Følgende krav skal stilles i kommunens anskaffelseskontrakter uavhengig av bransje og kontraktens verdi:

Lønns- og arbeidsvilkår

Ansatte skal ha lønns- og arbeidsforhold i tråd med allmenngjort eller landsdekkende tariffavtale. Der det ikke er allmenngjort eller landsdekkende tariff, skal det ses hen til lokale tariffavtaler eller tariffavtaler for lignende områder - og fastsettes lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn disse. Slik skal vi sikre at alle ansatte som arbeider for kommunen får anstendig lønn og skikkelige arbeidsvilkår.

Krav om betaling til bank

For å sikre økt sporbarhet i transaksjoner og motvirke svart økonomi vil vi kreve at all lønn m.m. skal betales til den enkeltes konto i bank.

Forbud mot kontant betaling

For å motvirke svart økonomi og for å sikre sporbarhet i transaksjoner skal all betaling leverandører foretar for kjøp til kommunen foretas med elektronisk betalingsmiddel. Leverandøren skal derfor f. eks ikke kunne kjøpe varer i en forretning med kontanter.

Vurderes inn i punkt 7.3:

Vurdere å innføre en incentivmodell lik «miljøfyrtårn»-ordningen for likestilling og inkludering i norske bedrifter.

Begrunnelse:

Anskaffelsesreglementet er utrolig viktig for å hindre sosial dumping og utnyttelse av de ansatte på arbeidsplassen.

Likestilling og inkludering i arbeidslivet henger sammen med dette. Det handler om å ha like muligheter og rettigheter uansett hvem du er og hvor du kommer fra. Jeg mener flere bedrifter bør ha enda bedre kunnskap om likestilling, mangfold og inkludering i arbeidslivet og hvordan det bør tas hensyn til på arbeidsplassen.

Mitt forslag er å opprette en incentivbasert ordning som fremmer likestilling, mangfold og inkludering i arbeidslivet. Etter modell fra Miljøfyrtårn-sertifiseringen ønsker jeg at vi utvikler en rekke likestillings og mangfoldskrav som bedrifter kan oppfylle for å sertifiseres hos likestillings og diskrimineringsombudet for å bli et «likestillingsfyrtårn.»

Med hilsen

Anne Marie Eliassen
Virksomhetsleder
3596 5230

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Personal, HMS, informasjon og organisasjonsutvikling, Kristin Alseth Hansen, Postboks 80, 3993 LANGESUND
Service- og dokumentsenter, Sissel Jensen, Postboks 80, 3993 LANGESUND